

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Baroianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Votul universal

și limba maghiară.

Intr'una din ședințele de curând trecute ale dietei ungare, s'a vorbit și despre introducerea — *votului universal*.

Lipsa de onestitate publică și respect față de legile sancționate, dovedită mai ales la alegerile din toamna trecută, a pus pe gânduri pe câțiva dintre «părinții patriei».

Presimțesc ei, că starea actuală s'a prea deochiat și deci nu mai poate dăinui timp îndelungat. Se tem, că în curând vor trebui să se schimbe lucrurile și să se garanteze fiecărui cetățean liber și cinstit drepturile sale firești.

Partidul popular și kossuthist, aderenții votului universal, ne chiamă deja să luptăm împreună cu ei și s'ar bucura, când ar vedea și naționalitățile în parlament, luptând alături cu ei la răsturnarea partidului liberal și a stărilor de acum, cari *nici lor* nu le convin.

— Pofțiți numai și vă asigurăm tuturor, din parte-ne, dreptul activ și pasiv, cu o singură condițiune.

— Legile erei «liberale» au scos Români, Sârbii și Slovacia independenți din dieta țerii, i-au făcut pasivi. *Votul universal*, cred ei, din nou îi va readuce acolo.

Dar' nu de dragul naționalităților voesc ei a introduce acel vot. Ci fiindcă «fericita și liberala» Ungarie a ajuns într'o prăpastie, din care numai conlucrarea armonică a tuturor elementelor întregi o va putea mântui. Ear' aceasta anevoie până când partidul liberal conduce destinele țerii.

— Veniți dar', naționalităților, să luptăm umăr la umăr! Să trântim partidul «liberal»! Să aducem legi noi! Să introducem *votul universal*!

— Pentru a pregăti calea acestuia, vom lupta ca stările de acum să înceteze. Să nu se mai păstreze și susțină nedreptatea strigătoare la cer din trecut. Deoarece nu-i just, ca unii dintre fiii aceleiași țeri să aibă toate drepturile cetățenești pentru o dare de câte 80 cruceri, ear' alții, cei mai numeroși, nici pentru una de câte 30 arginți, deși toți deopotrivă contribuiesc la suportarea sarcinilor publice.

De aceste și altele grăesc cei-ce au lipsă de noi, barem în momente când își vin în ori și ne cer spriginul.

Dar' inima lor nu e nici acum curată. Când ne cer spriginul, ne pun o condițiune, prin care devin ridicoli și se dovedesc tot atât de dușmani nouă ca și cei dela putere. Țeara încă n'a scăpat de Scyla și ei o și aruncă în Carybdis. Aceasta ar fi urmarea îndată-ce de votul universal s'ar face părtași numai cei-ce **știu ceti și sorie în limba maghiară**, cum pretind aderenții lui din dieta Ungariei.

Prin așa ceva chestiunea se desbracă de seriozitatea recerută și devine un simplu mijloc pus în serviciul șovinismului cercat pe toate terenele. Ar fi servul maghiarismului.

E destul ca o chestiune, fie cât de salutară, să intre în serviciul maghiarismului, ca ea să-și atragă ura naționalităților asuprași.

Limba maghiară o învățăm și noi, mulți dintre noi, căci e limba oficioasă a statului. Impregiurările ne constring pe unii, ear' pe alții convingerea, că cu cât știe cineva mai multe limbi, cu atât reprezintă mai mulți indivizi. Dar' nime nu o va învăța de dragul ei, sau pentru recompensa ce ea ne oferă prin: *votul universal*.

Nici *n'are înfeles* să învețe naționalitățile ungare de dragul votului uni-

versal o limbă izolată, restrânsă și mărginită a unui popor lipsit de amici și simpatii.

Ea s'ar impune de sine dacă ar sta pe aceeași treaptă de dezvoltare, pe care se află limbile universale: franceză, germană, engleză; naționalitățile conștii de sine, trecutul și viitorul lor, nici atunci nu s'ar lăpăda de limba lor, care le-a mântuit și păstrat ființa în decursul atâtor cutropiri seculare des-cărcate asupra-le. Își pot deci pune pofta în cuiu cei-ce visează așa ceva, până când teritorul pe care te poți înțelege în limba maghiară se mărginește între riurile Tisa și Laita. Drept-aceea *tot cel-ce face votul universal atirător de limba maghiară, desbracă cestiunea de importanța și seriozitatea, ce o merită, și este un șovinist, de care trebuie să ne păzim.*

Naționalitățile ungare întrec prin numărul, inteligența și averile lor pe Maghiari, și-au câștigat simpatia și iubirea tuturor popoarelor mari din Europa; limba lor e un tezaur prețios, pentru care s'au luptat și se vor lupta mai mult ca pentru viață și nici când nu și-o vor nega de dragul unui lucru efemer, cum ar fi în Ungaria și *votul universal*, pe care baionetele și gendarmii l'ar zădărnici: n'au deci să capituleze înaintea Maghiarilor.

A face votul universal atirător de limba maghiară însemnează a desconsidera relațiunile etnografice-politice ale patriei noastre, locuite totdeauna de mai multe popoare cu limbă, datini și obiceiuri proprii. Să nu uităm că patria noastră a fost mare, când fiii sei și-au putut exercia drepturile lor firești. Ei își vârsau cu dragoste sângele pe altarul ei.

Nisuească deci cei-ce sunt *impodobii* cu numele de «părinți ai patriei», ca legile, cari privesc și naționalitățile, să fie observate și urmate.

Atunci naționalitățile se vor simți bine și patria străbună, îngrășată cu sângele părinților lor va putea conta la spriginul și conlucrarea lor armonică chiar și dacă n'ar fi *votul universal*.

De altcum peste votul universal s'a trecut la ordinea zilei. Ministrul de interne a declarat că introducerea lui ar fi una dintre cele mai fatale greșeli; ear' partidul «liberal» l'a aprobat și respins propunerea minorității.

De sigur că ar fi fatal acel vot pentru guvernul maghiar îndată-ce toți cetățenii și-ar putea exercia drepturile lor firești; dar' și până atunci rămâne ridicol pentru Maghiarii cari și o cestiune de interes general o fac atirătoare de interesele speciale ale șovinistilor dintre Tisa și Laita.

Sfântul Stefan a învățat pe fiul său Emeric că: **Regnum unius lingue fragile et imbecile est.** Intemeietorul regatului și bisericii creștine maghiare voia să-i asigure fiului său iubirea supușilor și existența millenară a statului ungar. Maghiarii păcătuiesc contra sfântului lor rege, când prin prigonirea naționalităților și nisuința de a le despoia de limba lor străbună, calcă în picioare principiile sfinte rămase drept moștenire dela marele lor rege.

Aibă deci grije ce fac! *„Cel-ce sapă groapa altuia, cade el însuși în ea!”*

Crisanul.

Crisă ministerială în România.

Aproape toate foile de dincolo și unele dela noi aduc știrea, că cabinetul Aurelian e aproape de cădere. Unii dintre cei-ce sunt sub conducerea d-sale, nu sunt mulțumiți, și doresc ca dl Dimitrie A. Sturza să vină din nou în fruntea afacerilor. Alții eară vor să aducă în fruntea noului minister pe dl Gogu Cantacuzino.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Dă-mi aripi...

La vultur aripile sânt

Prea mari, de-aceea 'n zbor nu-l țin
Așa pe-aproape de pământ,
Ci-l scaldă 'n larg ocean senin.

De-ar vrea să treacă 'n zbor pe jos,
In colb aripile și-ar bate,
Ci el se urcă 'n cer frumos,
In mări de-azur, singurătate.

Dă-mi vultur aripile tale,
Și 'n zbor mă 'nalță cât mai sus,
Rătăcitor să-mi căut cale
Spre norii roșului apus,

Că prea-s aproape de pământ,
Și fruntea prea-n noroi mi-o țin,
Mi-i dor de cerul clar și sfânt,
De marea largului senin...

A. Stavri.

VIIERUL

Mistreanu se ridică, nu mai avea 'ncotro, trebuia să povestească ceva; cu toții îi cerusem aceasta. In odaie se face tăcere.

— Călătoria a fost nespuse de plăcută. Cu toții eram înarmați câte cu ceva, lucru care însă nu ne împedeca de-a tremura de frică.

Ne duceam la via. Ideea ne venise așa nitam-nisam, hoinărind pe uliți.

Se apropia toamna, poama (strugurii) dăduse 'n copt. Noaptea era frumoasă, deasupra bolta; o pânăz de-un albastru închis, ciuruită de puzderia de stele. Cerul părea o strachină nemăsurat de mare, răsturnată cu gura 'n jos peste lume și răzimată cu marginile pe dealurile ce încheida zarea de toate părțile într'o trăsătură mai întunecată.

Așa în neștire, cu tot curagiul ce... nu-l aveam, ne lipiam unul de altul, ținându-ne strâns de braț și in mers de-abia atingeam pământul.

Cât de frumoase-s nopțile de August, scaldate în razele lunei! Lumina albă, curată, se revarsă ca un puhoiu imens peste tot pământul.

De amândouă părțile drumului, se întindeau lanurile de păpușoi. Un sfiit sec, supărător auzului, ieșea din atingerea frunzelor uscate. Când aburea vântul mai tărișor, se făcea o vînzoleală printre hlujeni, de parea că umblă cineva prin ei și atunci noi tresăriam, ne stringeam mai mult unul lângă

altul, așteptând arătarea cu inimile strînse de frică. Adierea conțenia și vuetul acela uscat se stingeau puțin câte puțin, până muria cu totul în depărtare.

Respiram mai liber.

Eram copii, mintea noastră crudă alerga după impresiuni. Viile vin tocmai sus pe creștetul Bustei. Ridicam dealul găfăind.

Cordel, pe lângă scurtătură, mai avea și un pistol cu două focuri. El comanda. Era și mai mărișor de cât noi. Un spânzurat fără păreche.

Ce timpuri frumoase!

Răcoreala nopții îmi umplea trupul de un fel de moleșire leneșă, obositoare, aducătoare de somn. Imi venia să mă furizez de ei și afundându-mă în noapte, m'aș fi culcat așa pe spate, îngropat în iarba moale.

Ce bine să-ți perzi gândurile și ochii în marea de stele, obosit apoi de-atâta farmec, de-atâta frumuseță, să adormi cuprins în brațele naturii.

Un vis într'o noapte de vară.

S'a hotărît să mergem mai întâiu la via mea — vorbă să fie, adecă a lui tată-meu. Hudița ce duce printre vii e întunecoasă. Perdeaua de porumbi ce-o mărginește de amândouă părțile, se împreună deasupra într'o boltă verde, în care se sfarmă razele curate a lunei. Hudița e jilavă, căci soarele oprindu-se în frunziș, n'o mai pălește niciodată.

Răceala pământului ne pătrundea la ciolan. Săriam într'un picior până răceam bine,

lăsându-mă apoi în celalalt, urmam calea numai în salturi.

Virsta viselor.

Totul tace... frunzele doar' ne mai șoptesc încet în de ele.

Ne năpustim pe capul bieților butuci.

Băjbăim printre frunze și cu anevoe putem găsi câte vr'un strugur cu bobifele mai moi. In August nopțile-s reci: sgribuliți, tremuram în jachetuțele subțiri, strînse bine la gât.

— Măi... Calamaz are poamă văratacă.

— Cum se poate?... strigăm noi cu toții.

De data asta Cordel nu era numai conducătorul nostru, ci un adevărat Dumnezeu. In scurt am înjghebat planul unei devastări; trebuia să trecem prin alte trei vii până să dăm peste... pământul făgăduit.

— Da vezi că el are viier.

Desamăgire!

— Nu face nimic, ia un moșneag chior de un ochiu și cu albeață pe celalalt; trebuie să fi adormit sub o tufă. Aide...

Pornim.

Ne-am trîrit mai mult pe brânci până la hatul viiei cu poama văratacă.

Cu cât dor nu mergeam noi!

In ajungerea unui ideal omul își pune toate puterile. E sfășietor pentru el, când îl vede depărtându-se, cu cât caută să-l ajungă.

A fost o lovitură grozavă pentru noi.

Când ne credeam și noi, dragă Doamne, ajunși la mal, numai ne lovește în urechi vocea răgușită a viierului, ce răsuna hodorogit în liniștea acelei nopți curate... te ved,

Portul românesc.

Câteva cuvinte despre schimonosirea lui în părțile Zarandului.

II.

(i. o.) Eată de ce anume, are să ne insuflă griji și să ne întristeze schimbarea necuminte ce se face în portul românesc în multe părți, între cari și în părțile zarandene:

1. Prin schimbarea portului românesc, cu unul corcit (mai mult secuiesc) ne lăpędăm unul dintre trăsurile cele mai alese ale neamului nostru, lăpędăm aceea, ce după limba noastră avem mai prețios și în ce ne deosebim mai mult de alte popoare.

2. Cu schimbarea aceasta ne apropiem de străinii, cari și așa cu orice chip umblă să ne înghită. Totodată întră în sângele nostru pornirea rea de a socoti că-s mai bune obiceiurile străinilor ca ale noastre și cel-ce se dedă a-și lăsa azi portul, ca mâne își va lăsa legea și poate limba și neamul, crezënd foarte greșit, că prin aceasta înaintează.

3. Portul acesta cu rochii și cărpe de mătasă va duce la sapă de lemn pe mulți oameni de-ai noștri. Inzadar zic că rochia e «lesne», mai lesne ca pânza de cânepă, căci nu e așa. E lesne dar — nu ține! Și-apoi nefiind portul acesta ceva hotărât, cum e cel currat românesc, câte rochii nu-și cumpără o femeie și încă fiecare mai scumpă (fie și mai slabă), decât... vecina? Costumul românesc cam are o margine, cât privește prețul, dar acesta cu rochiile se suie cu prețul, după bunul plac al neguțătorilor, cei mai mulți Jidovi. O năframă de cap cu 10—15 fl. nu e lucru rar la porturile aceste.

4. Cu banii noștri îngrășăm neguțătorii străini. Terancele noastre, în vremea, ce ar fi țesut o pânză bună și trainică și ar fi cusut niște flori frumoase pe cămașa lor, a bărbatului ori a copiilor, se lenevesc, stau de povești cu vecina, ori se indeletnicesc cu alte lucruri, ce aduc numai răul în casă.

5. Hainele fiind scumpe, agoniseala Românilui mai nici-odată nu se ajunge ca femeia să cumpere tot ce a văzut la cutare, ori cutare. Ce face omul? Ca să aibă liniște în casă — se bagă dator. Ear' de nu, las că știe ea lelea ce face. Vinde pe sub ascuns bucațele, laptele, găinile, slăcina din gura copiilor, numai «să nu rămână mai pe

jos ca cealalte». Și cine nu știe câte alte rele sunt împreunate cu înșelarea aceasta?

6. Cu portul acesta se desvătă dela curățenie, care e podoaba femeii. Crezënd, că pe rochie nu se vede nelăuțală, nu o schimbă așa des, cum ar face-o și ar trebui să o facă, în portul românesc.

7. În credința, că se fac «frumoase» grămădind pe ele fel și fel de rochii și împestrițări, tocmai din contră se fac niște adevărate paiețe de comedie! Formele frumoase ale trupului se perd de tot sub înțoșnărilor de tot soiul. De aci vine, că străinii, la întâia privire, nu ved Românca frumoasă în părțile aceste, cum de pildă ved la țeară și în alte părți. Nu, căci pe când acolo, costumul românesc ridică frumseța trupului, dându-i grații și eleganță, pe atunci portul de pe aici îl fac urât și respingător. Ce neplăcut e să vezi femeii dela Blăjeni, Tomnatec, Bulzești cu «rochie» proastă și în opinci, laibăr alb de lână și cu învăitoare de-a lor moțanească. Ceva mai nepotrivit ca această corcitură nici că se poate.

8. Deodată cu schimbarea portului a urmat și schimbarea jocurilor vechi, cari mergeau lin și frumos, cu jocuri țupăite și sdrobite, adevărate «csárdás»-uri de-ale Ungurilor.

Aceste și încă altele sunt cuvintele, pentru cari trebuie să întorcem zisa bătrânului, că adevărat lumea se schimbă și se-î zicem faptului pe adevăratul său nume: nu se «schimbă» lumea, ci — se strică!

Țeranii noștri trebuie să-și deschidă bine ochii și să nu între mai afund în prăpastia, ce au apucat. Cărturarii și mai ales preoții, după exemplul vrednic al Prea S. Sale Episcopului dela Arad în pastorală de Crăciun, au datorința, ca la ori-ce privilegiu, să arete urmările rele și să cerce a îndrepta ce se mai poate.

Portul vechiu românesc din giurul Băiței cu puține adaose se apropie de portul dela Selișteștea Sibiului, care e cunoscut de cel mai frumos!

Dar dacă cu toate acestea oamenii noștri vreau o schimbare, ceea-ce prin părțile Crișului, unde n'a fost ceva port frumos românesc, ar mai avea loc: apoi de ce se ne facem noi tocmai haine, de cari poartă dușmanii noștri ne m-păcați, când avem atâtea feluri de porturi românești, cari de cari mai frumoase?

Când Regina României și cu doamnele dela Curte se simt mândre a îmbrăca acest port, eară străinii nu pot admira deajuns podoabele lui, de ce să nu îl lășim încă și mai mult în loc să-l lăpędăm?

De ce? Ear' dacă totuși cu ori-ce preț vrem o schimbare, apoi port românesc să-și facă țerancele noastre, fie portul de pe la țeară, dela Selișteștea Sibiului, Buciumani, ori de aiurea, numai românesc curat să fie! Cel puțin nu ne-om golii rodul muncii noastre în punga neguțătorului străin.

Un început modest dar' de toată lauda știu că s'a făcut în comuna Ormindea, unde la pilda și sfatul d-nei preotese Lucreția Pop, vre-o câteva sătene și-au făcut costume ca prin părțile Orăștiei. Durere numai, că acest bun început nu s'a dezvoltat în deajuns. Țerancele noastre și sub costumul românesc se mai înfoaie cu haine de-ale lor, crezënd că în aceea stă «bogăția» și «frumseța» să ai pe tine claie de haine, ear' nu să fii îmbrăcat cu gust.

Prin pilde inteligența noastră poate face mult în privința aceasta.

La ori-ce petrecere damele să se ducă în costume românești.

Mult ar putea înriuri spre bine și Reuniunea femeilor române din comi-

tat" și chiar despărțământul „Asociațiunii”, dacă s'ar ocupa de acest lucru.

Energie se avem și dragoste curată de neam și obiceiul rău se va delătura, căci e în firea Românilui a lua în bătaie de joc și a urî pe cel-ce prin vorbe și port tinde la înstrăinare de neamul seu.

Beaturi — „antipatriotice“!

Dobra, Ian. 1897.

Mari și minunați mai sunt între sfinți patrioții noștri! Incep acum să ne gătue și pe terenul comercial! Față de un Român, dacă nu e renegat de cel mai urit, asprimea legilor se socoate și de zece-ori mai necruțătoare ca față de alt cetățean.

Eată un cas ciudat din Dobra.

Hotelul de frunte a fost luat în arëndă de mai mulți ani de cătră un Român. Hotelul e proprietatea corporațiunii grănițerești de aci. Iși cere creștinul licenție pentru vinderea beuturilor, silindu-se a răspunde întru toate unui hotelier bun. În vara trecută fiind mai mulți oaspeți în hotel și petrecëndu-și laolaltă, nefiind întrebată ce acesta e Ungur sau că cela e Român, în petrecerea lor se trezesc că încep a cânta »Doina lui Lucaci«.

Și-mi cântau Ungurii pe »of! of! of!« de-ți era mai mare jalea! Răsuha hotelul!

Un patriot împintinat a arătat la pretură. Se trezesc toți citați, și au fost investigați. Cine știe ce și cum au fasonat cei de naționalitate Unguri, că ei n'au fost pedepsiți. După această cercetare eată 'mi-se trezește hotelierul român, că 'i-se detrage licenția de birt din cauza cântării »agitatorice«. Mai mare 'i-a fost mirarea decât paguba. »Cum se poate asta?« a întrebat, că doară el nu poate opri oaspeții să nu cânte ce vreau și să nu-și petreacă, mai ales că doar' chiar Ungurii cântau mai tare! Inzadar! Nici recursurile pe la minister nu 'i-au folosit nimic!

Avënd încă doi ani a mai ținea hotelul în arëndă și fiindcă 'și-a procurat și mare câtatime de beaturi, s'a înțeles cu o rudă a sa, să ceară licenție și să-î predee lui beaturile. Acesta a și căpătat licenție. Dar' ce să vezi? După o vreme 'i-a fost detrasă și acestuia pe cuvântul, că el vinde beaturile celui dintâiu!

Minune! Nu cumva li-a fost frică, că și în beaturi a intrat duhul »agitatoric« din »Doina lui Lucaci«, și nu cumva mai mergënd niște unguși pe la hotel și bënd din acelea, să începă eară a cânta pe »of! of! of!« Cine știe ce se va mai alege, căci lucrul ear' e protestat la ministru.

Cum de nu vă hotărâți, domnilor, ca nici grâu, ouă, lapte, verdețuri etc. să nu mai cumpărați dela Români, nu cumva în ele să fie ascuns germele »agitațiunii«?

Uri de ce nu vă hotărâți ca nici dăvea să nu o mai primiți dela Români, căci fiind slujbașii toți Unguri, cari o iau, se vor infecta toți, și vor începe a cânta pe »of! of! of!«.

Pe lângă ce-s răutaciosi, acești oameni fără D-zeu, mai sunt, cu adevărat, și ridicoli, acuși buni de legat!

Din ticăloșiile administrației

comitatului nostru.

Sântem în neplăcuta poziție de-a putea scoate la iveală încă câteva, adevărat cam multe, isprăvuri »patriotice« de ale slujbașilor unguri ce dela populul nostru își trag pânea cu care se hrănesc.

În cercul notarial al Lăpușnicului, pretoriatul Ilia, stătător din 9 comune cu o populațiune română de 99 procente, soarta notariilor e, după zisa Scripturii: »Il omor și fac viu, nimeni-a nu este în contra mea«. În 5 ani aproape 5 notari.

După ridicarea din post pe timp nehotărît a fostului notar Partenie Crișan, fără a 'i-se fi aflat nici până azi vina, postul vacant a fost întregit prin substituirea notarului Sappan Mikloș, care cu introducerea matriculelor de stat a fost întărit și ca atare în cercul Rădulești, aparținător acestui cerc notarial. Numitul își împlinia oficiul seu spre mulțumirea tuturor. Pe cuvântul însă, că ar avea »prea multă plată«, pretorul Goró din Ilia în luna lui Oct. anul trecut, isgonindu-l din post 'i-a lăsat numai matricula, fără a-i da însă și treburile notariale împreunate cu matricula, după-cum e decisis ministerial de întăriri. Matricula notariatului se administrează din Dobra. A fost silit a-și părăși în vreme de iarnă locuința și a se muta în Rădulești. N'ai ce face, căci trebuia făcut loc pentru mașterul subpretorului Hón, Finta Albert, cu scriitorul seu Incze.

Cățiva dintre reprezentanți, cari s'au n merit de față la această căpătuire, spun că Finta nici jurământ n'a depus. Dar' ce pentru noi era mai neplăcut era faptul, că acest nou substituit cu cunoaște de loc limba română! Ca să se poată înțelege cu el, pest 3000 de Români ar trebui să învețe limbă maghiară, sau să se deprindă în vorbire pri semne ca mușii!

Așa fiind, de pertractări cu populul nic vorbă nu poate fi, ci un al doilea scriitor fără a fi îndreptătit — pertractează.

Vă puteți închipui, onorați cetitori, la cât neajunsuri, la câte pierderi, la câte neînțelegeri poate fi expus aci bietul popul contri buent!

În contra acestei volnicii și ilegalități față de populul român, reprezentanța din toate comunele a înaintat, prin o deputațiune, plânsoare la comitele-suprem, subscrisă de aproape 100 frunțași.

Urmarea a fost, deocamdată, luarea la sburdături a celor-ce au îndrăsnit a cere respectarea legii și păzirea dreptății! ear' ruga rea predată pretorului.

Poporul însă vënd nepuțința de a-și isprăvi lucrurile sale cu notarul, cu care nu se poate înțelege, a înaintat a doua rugare la congregațiunea din 4 Ianuarie, predându-și ear' comitelui-suprem prin o deputațiune de 10 frunțași iscălită de aproape 100 frunțași.

Acesta, fără a bate pe umăr deputațiunea aceasta, ca pe cea contra dlui Crișan, acum a făgăduit sărbătorește, că va așterne-o la adunare, ori o va transpune vicecomitelui spre rezolvare, zicënd: că deși recunoaște neleguiea în ceea-ce privește limba față de populul român, dela sine nu are nici o putere în această cauză.

Pând în ziua de azi, nici o mângâiere.

Urmările acestei arătări se simt însă în injurăturile cele cocișești, la care este expus populul fără privire, de cătră notar și ajutorul seu. Mai mult. Scriitorul dlui Finta, care umblă pe sate, căci notarului nime nu 'i-a văzut nasul în vre-o comună, își ia îndrăsnăla a jurnalisa bani fără știrea primarului și în lipsa lui, ca apoi să-î poată arăta la pretură, că ține la sine banii dării.

Așa s'a întâmplat chiar cu primarul din Rădulești, căruia 'i-s'a jurnalisat peste 50 fl. în lipsa sa. Urmarea a fost amenințarea lui cu palma în fața primarilor din cerc în cancelaria din Ilia pentru tapta ilegață a scriitorului.

În cancelaria notarială 'i-s'a strigat de executor »șeroafă«, »porc« și alte injurături triviale fără ca șeful cancelariei să-î facă atent. Județul însă în 21 Ianuarie i-a aplicat legea acestui viteaz îndrăzneț.

Insuși pretorului nu i-a venit a crede cum după 246 fl. v. a. ca dare s'au cuitat în cancelarie, la finea anului 32 fl. v. a. — »spec«. Cuitele însă 'i-au dovedit minunea. — De un timp încoace nici sărbătorile noastre nu să mai respectează. Acum 2 ani primarii a fost chemați »la porunci«, chiar în ziua botezului Domnului. În anul acesta învțătorul din Rădulești, a fost citat la cancelaria notarială chiar în ziua de anul nou la 8 ore, când trebuia să fie cu copii la sfânta biserică.

Așa merg lucrurile la noi. — Așa se respectează legea de naționalități și prasnicele bisericii gr-or. autonome. Poporul crede că e vremea de apoi, când e prigonitor pe toate terenele fără cruțare.

Acum să pregătesc frunțași și întreg populul a porni un proces pe calea legii, luând advocați harnici contra acestor fărădelegi și păgânești abusuri. —

Mai mulți țerani români.

CORRESPONDENȚĂ

O rectificare.

Mogoș-mămătitgan, Ian. 1897.

Onorată Redacțiune,

În o corespondență a »Foi Poporului« nrul 15—1896 scrisă din Mogoș, subscrisul fiind atacat pe nedreptul de un anonim, sau mai drept spus de un »nimenea«, după-ce redacțiunea »Foi Poporului« n'a avut atăta bunăvoință să-î publice și rectificarea ce îndată 'i-am trimis, mă rog a-mi da voe în foaia d-voastre a-mi face pe scurt reflexiunile mele la acea corespondență.

Mai întâiu de toate trebuie să constat, că acel nimenea a grăit un neadevăr când a spus că s'ar afla pe numele meu o prăvălie de mărunțuri și mai ales de beaturi, în Mogoș. Afirm ho arăt că nu am nici o prăvălie, nici o concesione de vânzare a beuturilor spirituoase, ci aceea despre care el scrie, e prăvălia unei Române, care la îndemnul meu și al amicilor, și al tuturor Românilor de bunăcredință, face ca această parte a comunei să nu cadă jertfă la liftele jidane, cari

te vęd, te vęd, te vęd. Doi au rupt-o de-a fuga de piriiau butucii; eu am căzut la pământ de m'am făcut una cu el; numai Cordel sta înțepenit căutând hotărât înainte.

— Da de unde vezi, chiorule?

Incremenisem.

— Taci măi... zic eu rugător.

— Ești năuc?.. el crede că sperie vrăbiile, dobitoicii ceia au umplut tufe... proștii.

Nu mult și vocea viierului repetă eară... te vęd, te vęd.

— Trebuie să viseze el acum. Mi-se pare că e tocmai la poama cea vărâtecă.

Sunetul venia așa ca din mijlocul viiei. Să vezi sfărîmându-se înainte-ți un vis atât de frumos... și încă într'un timp atât de scurt... păcat.

— Știi ce?... ne țirim pe sub butuci până la poama cu păcatele; merg eu înainte, tu vii în urmă... să nu fii prost ca ceialalt. Auzi?... să nu fii prost!

Totdeauna am căutat să-î ascund slăbiciunea asta a mea și n'as fi vrut ca tocmai atunci să-î dau cinstea pe rușine — am ascultat.

El mergea în brânci înainte, eu cit colea după el., haide hai, haide hai.

În trecerea pe sub butuci, simțeam s rugurii bătutuți, țapeni, cum se ștergeau de spinare mea, ghintindu-mă pe după ceafă.

Dacă inti în joc... joacă.

Nu mai gândeam nimic, îl urmam mai mult că nu știam alt-ceva mai de seamă.

(Va urma).

sug sângelui poporului și a deschis o mică prăvălie de vidualitate și cele mai neîncungiu-rat de lipsă, în crîngul Mogoș-mămăligani, spre a-i da marfa trebuincioasă cu prețuri destul de moderate.

Zice mai departe că »un om desfrânat s'a spânzurat în turnul bisericii» numai și numai din vina mea (!) și a crășmei mele (!) Las această oarbă afirmare apretierii onoratu-ului public, care de sigur își va face judecata, că un om doar' nu se spânzură din vina ori »îndemnul» unui duhovnic.

Ce privește așezarea crucii de pe tetrapodiu pe iconostas, a fost o chestie de tipic, care s'a aplanat atunci îndată nu prin »larmă» și acuși prin »pêruiele», precum acel »unul din comună» a binevoit a bucina, ci dovădindu-le u oamenilor că bine a fost așezată precum am așezat-o.

Nu-mi pot a-mi arăta din destul părerea de rău față de corespondentul obraznic, care cu scopul de a-mi pângări caracterul, a iscodit fel și fel de minciuni, cari de cari mai cocoțate; și tot așa nu mă pot mira din destul de redacțiunea »Foiile Poporului», pe care în mai multe rânduri am rugat-o să-mi publice reflexiunile, și n'a voit.

Vasilie David,
preot român.

Pe aiurea și pe la noi.

— Impresii de călătorie. —
(Urmare și fine).

(Castelul imperial). Am cercetat apoi castelul imperial din Schönbrunn zidit la 1760 prin Maria Terezia și renovat la anul 1872 E mareț. Tablourile de pe pereți sunt mai tot desemnuri de pe timpul Mariei Terezia, încolto tot auritură și mătăsării. Castelul se deschide în toate zilele pe la 1 oră d. a. dacă este public spre a-l cerceta. De astădată ca »public» am fost numai eu și un deputat din Berlin.

Grădina castelului este atât de mare și cu atâtea cărări, că străinul foarte ușor se poate perde prin ea, precum și eu m'am pierdut. Se și numește ea Irrgarten.

După-ce am văzut statua împăratului Maximilian din Hitzing, m'am întors la centru intrând în grajdurile curții împărătești. Aci cai de cei împărătești! Curățenia la culme.

Am admirat mai mult trăsurile și săniile ce erau într'o sală mare în etagiu.

Mai toate în coloare neagră cu trăsuri groase de aur, așa că pe cât e coloare neagră, pe atât e și auritura pe ele.

Aci am văzut trăsura prim-ministrului Mariei Terezia, Kaunich, a lui Napoleon-cel-mare lăută la anul 1810, sania Mariei Terezia și a lui Rudolf, mică și așezată pe 4 coarne de cerb, și altele despre cari omul nu-și poate face idee fără a le vedea.

Am stat 4 zile în Viena și într'una am alergat dela un loc de văzut la altul, am băgat însă de seamă, că totuși am văzut foarte puțin din ceea-ce este vrednic de văzut și admirat.

Oameni îmbrăcați rău ori sdrențoși prin Viena, nu am văzut. Un singur cerșitor am văzut lângă zidurile muzeului, dar' și acela — cetia o gazetă!

Circulațiunea pe stradă din noapte până târziu noaptea bîjbăe, tramvaiurile unul după altul toate pline!

(Spre Budapesta). Cătră casă 'mi-am scos bileț de clasa a III-a, pe care portarul când am eșit pe peron 'mi-l-a perforat (găurit) și m'a prelat conductorului cu vorbele: »Aici ai un domn mai ales». Imi fură bătătoare la ochi vorbele acestea, deoarece-ce pe la noi nu le-am auzit dela oficialii căilor ferate. Conductorul mă duse într'un cupeu cu persoane de seama mea.

La Marchegg conductorul austriac ne părăși și veni cel maghiar.

Până la Pressburg numai cu Nemți călători. Aci intrară între noi și Unguri, dar' și acestia vorbiau perfect nemțește; se vede că pe aci se vorbește mai mult nemțește.

La Pressburg văzui un teritor foarte mare plantat cu viie, ear' în oraș se înalță castelul zidit de Maria Terezia.

În Udvard văzui o pădure mare de aici, în Kürth vite albe, ceea-ce nu văzusem decum am plecat din Ungaria.

La Vișegrad pe un vîrf de deal se vede un castel, ear' în Vaș se ridică castelul ce dăte cartir Memorandiștilor.

Seara sosiu în Pesta și văzui la gară pe o tablă scris: »Milleniumi olesó szállás» (adecă cartir ieftin millenar!) Cugetând că o să crucț ceva, cerui și eu dela persoana respectivă cartir ieftin millenar.

Imi dăte bilet cu adresa cartirului pentru care trebuiau să plătesc 1 fl. pe o noapte și o zi.

Trimise cu mine un gardist să mă conducă la cartir: taxa acestuia fu 30 cr.,

după-ce mă conduse curatorul în odaie, lui a trebuit să-mi plătesc 30 cr. pentru »provedere». Și așa și alte taxe peste taxe.

Imi zisei: Ba că-i ieftin! Și am plecat cât se poate de curînd spre casă.

Alexandru Vlad,
învățător.

PACEA LUMII

Turburări în Creta.

Stările din Creta devin pe zi ce merge tot mai îngrijitoare. Se zice că Mohamedanii ar fi cerut ajutor dela Sultan, și guvernul ar fi trimis într'ajutorul lor 4 regimente, pentru întărire garnisoanei. Creștinii de pretutindenea își caută scăparea pe corăbiile străine. În 7 l. c., noaptea, s'au refugiat pe insula Milo cam 300 femei cu copii cu tot. Li-a perit totul, abia au rămas cu hainele pe ei. Privitor la stările din Creta, dăm aici păreriile câtorva cercuri competente din Viena.

Stările din Creta devin pe zi ce merge tot mai serioase și caosul din Orient tot mai încurcat. Ca un semn liniștitor se aduce știri, că Germania a hotărît să ia parte la demonstrația navală și să trimită vapoarele de războiu în Creta.

Unii politicieni vîd într'aceasta întărirea relațiilor englezo-germane. Pe de altă parte e liniștitor faptul, că Grecii, cari au fost încurajați dintr'o parte anumită, vor să grăbească demonstrațiile, ceea-ce ar fi în paguba cauzei.

Telegrame din Atena ne vestesc, că vr'o cincisprezece mii de creștini din Haleppa au fugit din acel oraș, prin munții vecini. În toate părțile insulei se proclamă unirea cu Grecia. Cănea e întrecăgă în flacări. Lipsa de pâine se simte foarte tare. Mai multe orașe au fost incendiate.

NOUTAȚI

Daruri evlavioase. Dl Ioan Evrușian, paroch în Pecica-română a dăruit pe seama bisericii din Cebea un rînd de haine bisericăști în preț de 70 fl. Doamnele *Candrea* din Baia-de-Criș a donat 3 perdele la ușile altarului în preț de 15 fl. și un acoperis pe iconostas. *Josif Cristian* cu soția sa *Rosa* a cumpărat 2 prapori cu 32 fl., apoi comerciantul *Romul Coșoian* din Baia-de-Criș, care a mai donat încă multe lucruri pe seama sf. bisericii, a donat acum un chivot frumos pe prastol în altar în preț de 25 fl. Primească acești zeloși dăruitori ai sf. bisericii cele mai călduroase mulțumite din partea credincioșilor din Cebea.

„Reuniunea femeilor române din com. Hunedoarei» este conchemată prin presidenta sa, d-na *Elena Hosșu* și secretarul dl *Dr. Silviu Moldovan*, la adunare generală pe mâne, Duminecă, la orele 11 a. m., în Deva, în localul casinei române.

O mică greșală. În nrul 20 din 7 Februarie n. al »Tribunei», între »Stirile mîrșine» a apărut o nouate foarte clasică și anume: Nuntiu *Talliani* a primit dela »Patriarcul din Ierusalim marele cordon al Sf. »Sir». Precum știm noi un astfel de ordnici nu există, decât știm aceea, că Patriarcul Ierusalimului are dreptul de a distribui marele cordon al »Sfântului Mormînt» ear' nu a »Stului Sir!» Așa se vede că domnia dela »Tribuna» au tradus din oarecare foaie maghiară: A »Scent Sir (mormînt) nagy rendjelét» și traducătorul a pus-o și pe românește »Stului Sir!». E nostimă greșală — dar' face!

O știre îmbucurătoare. Ni-se aduce la cunoștință, că școala de fete din Hașeg, care a fost să fie ștearsă din viață, în urma recursului membrilor din scaunul școlar, a primit îngăduința a exista și mai departe. În urma acestora, s'a deschis concurs și a fost aleasă d-na *Eugenia Pop*, care în 28 Ianuarie n. a fost introdusă în noua funcțiune. Ne bucurăm de această știre, și dorim ca noua învățătoare să facă progrese îmbucurătoare cu școlărițele d-sale.

Nenorocire de lavină în Hunedoara. O mare nenorocire s'a întemplat Sămbătă în pădurea comunei Pui, comitatul Hunedoarei. O lavină a prăbușit în adâncime pe lucrătorii ferestrelui Kenderessy Árpád, cu fe-restrău cu tot. Cu mare greutate s'au putut scoate nenorocii de sub troienele de zăpadă. 7 dintr'înșii au murit, ear' 14 au fost greu răniți. Această nenorocire a ajuns pe bieții lucrători noaptea, când cu toții dormiau.

Inmormântarea tinărului Octavian Mihaiu. Departe de locul nașterii și de patrie, în clima temperată a Italiei, la Lussinpiccolo, a răposat Marți în 2 Februarie la orele 9 a. m. de toți iubitul tinăr *Octavian Mihaiu*. Un tinăr simpatic, o inimă nobilă, un caracter firm de Român, a apus de pe orizontul neamului nostru, mult cerat, în frageda etate de 21 ani. Perderea este cu atât mai mare, cu cât, după-cum a accentuat și rev. domn prot. Nicolau Ivan în cuvîntarea sa, sînt puține familii române, cari să poată jertfi atât, pentru creșterea familiei, cât ar fi putut face familia Mihaiu. O mare pierdere se simte în on. familie Mihaiu, lipsită vîndu-se de un membru iubit și perdere este și pentru neamul nostru întreg. Serviciul funebral a fost îndeplinit de protopopol Albei-Iuliei Nicolau Ivan și de preoții Nicolau Bărsan și Nicolae Andreiu.

În biserica greco-orientală, unde s'a făcut serviciul funebral, dl prot. Ivan a ținut o prea frumoasă cuvîntare, arătînd jertfele enorme aduse de părinți pentru salvarea vieții răposatului și cu elocuența-i cunoscută a mișcat inimile publicului asistent, accentuînd de mai multe-ori perderea ireparabilă, atât familiară, cât și națională și avisînd la cuvintele înțeleptului Iov, care se mîngăia cu »Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvîntat».

După terminarea serviciului în biserică, întreg publicul a petrecut sicriul până la cimiter, unde s'a așezat în cripta familiară, lă-sănd părinții și frații cu lacrimile în ochi, ear' mie-mi veni în minte cuvintele lui Eminescu, unde zice: Și-apoi cine știe, de este mai bine a fi sau a nu fi? dar' știe oricine, că ceea-ce nu e, nu simte dureri, și multe dureri-'s, puține plăceri.

Dela societatea »Andrieu Șaguna». Comitetul societății de lectură »Andrieu Șaguna» a teologilor și pedagogilor dela seminarul român gr.-or. din Sibiiu, ne trimite spre publicare o lungă mulțumită publică, despre ofertele în bani și cărți ce s'au făcut pentru societate în preșeara *Stlui Andreiu*, cu privilegiul ședinței festive date de Societate, ca în toți anii, într'u aducere aminte de Marele Arhiepiscop *Andrieu Șaguna*. În neputință de a o publica în întregul seu, însemnăm că s'au făcut în cea seară (29 Nov. v. 1896) oferte pentru fondul Societății în suma de 112 fl. 69 cr., ear' speșele arangerii ședinței fiind 35 fl. 2 cr., societății i-a rămas un profit curat de 77 fl. 67 cr. atară de numeroase cărți ce s'au dăruit pentru bibliotecă, și pentru cari pentru toate, comitetul aduce călduroase mulțumiri binevoitorilor donatori.

Logodnă. Dl *Stefan Onea*, inv. în Zlatna, ales preot în Almașul-mare, și-a încredințat de viitoare soție pe d-șoara *Rosa Boca*, din Orăștie, la 31 Ian. n. c. Le dorim fericire.

Foc mare. Aflăm, că Luni noaptea spre Marți a izbucnit un foc mare în comuna *Husășeu*, de lângă Blaj. Focul a izbucnit în localul casinei săsești, unde tocmai se ținea un bal. Cei atinși de această nenorocire sînt toți Sași.

Sub roatele trenului. Nu departe de stațiunea Măcău s'a întâmpat, că în calea trenului ce venea dela Seghedin la Arad, mergea înainte, între șine o biată femeie bătrână și surdă. Conductorul a văzut femeia și a dat semn cu fluierul ca să se ferească. Femeia însă n'a auzit, și astfel într'o clipă a ajuns sub roate. Când trenul se oprește și călătorii așteptau să vadă un cadavru sub roate, ce nu le fu mirarea, când vîzură pe bătrână sănătoasă și nevătămată. Călătorii au pus laoltă bani și i-au dăruit bătrânei, care afară de spaimă n'a îndurat nici o vătămare.

Ciuma. Acest cumplit flagel bîntue în mod îngrozitor de un timp mai îndelungat în multe orașe din Asia.

„Povestea vorbii», foaie literară săptămănală apare la București sub redacțiunea unui număr de tineri zeloși cultivători ai literaturii. Nrul seu 14., din care reproducem în foița noastră de azi o glumeată aducere aminte din ștrengăriile copilăriei. — are următorul cuprins: »Altceva» de *Ioan Gorun*, primul redactor al revistei; »La Colț», pastel de *M. Rimnic*; »Cartea inimii», fantazie de *Mylli*; »Ce tresari», poezie de *G. I.*; »Din povestirile lui Ilie Petrari» de *S.*; »Cântec», poezie de *N. Nicolescu*; »Hora Bradului» de *Mac-Dem*; »Vierul», de *Ivan Adam*; »Carpații și Basarabia», un important studiu de *Constantin Stamatii Ciurea*, etc. —

AMICIȚIE — DISTRAȚIE

G. Th. B. în A. Idealu-ți se află bine și tot vesel. Mi-a spus, ești serios, foarte adese te amintești cu o vîdită plăcere. Fii vesel, că ai fericirea a cuceri inima unei fînțe atît de drăgălașe. A scrie mai des cred că n'ar strica. S'o vezi, e din zi în zi tot mai....
Sincerul.

FEL DE FEL

— Ai fost mulțumit cu vinul ce ți-am trimis de astă-dată?

— Frate! Până a ținut, a trebuit să-mi alung dela casă șase servitoare!

Un băiat găsește prin odaie un picior de soldat de plumb, pierdut dintre jucării.

— Uite mamă, zise el mirat, picioru ăsta și-a pierdut soldatul în bătae...

POSTA REDACȚIEI.

Dlui *H. în R.* Scrisoarea pentru a cărei nepublicare te plîngi, nu știm s'o fi primit. Poate, și se va fi pierdut, altfel ce am fi avut să coperim noi ticăloșiile cuiua?

Mai multora. Scuzați întârzierile. Ne e și nouă foarte neplăcut când nu putem publica îndată cutare știre, dar' de multe ori nu putem din pricină neatrănătoare de voința noastră. Unii trimit sub adresă personală. Dacă cel adresat nu e în oraș, scrisoarea nu i-se desface și publicarea rămâne. Altă-dată vine ceva de tot urgent în momentul ultim, și trebuie să lași afară alt material cules gata pentru numărul acela, etc. e.c.

Dlui *I. P. în B.* Mai rezezi pe anul trecut cu 1 fl. 50 cr.

Dlui *P. M. în H.* Regretăm, dar' a sosit prea târziu, adausul a fost deja tipărit. De altcum credem că nu e nici o scădere.

Convocare.

În sensul §§. 21 și 25 din statutele »Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român», se convoacă adunarea generală extraordinară în Sibiiu pe zilele 10 și 11 Martie 1897 stilul nou, pe lângă următoarea:

Convocare.

Mercuri în 10 Martie:

Ședința I cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 4 ore după amiază;
2. raportul comitetului central relativ la statutele cele noue și în special relativ la modificarea titlului Asociațiunii, în firul rescriptului ministerului regesc de interne dno 6 Ianuarie a. c. 1310 Pres.;
3. numirea unei comisiuni pentru censurarea raportului și prezentarea unui proiect de conclus.

Joi în 11 Martie:

Ședința II cu ordinea de zi:

1. Deschiderea ședinței la 10 ore a. m.;
2. verificarea procesului verbal din ședința precedentă;
3. raportul comisiunii numite în ședința I.;
4. dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal din ședința II.;
5. încheierea ședinței.

Sibiiu, din ședința comitetului »Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român», ținută la 4 Februarie 1897.

I. M. Moldovan m. p., *Dr. Bologa* m. p.,
president. secretar.

Din public.

(Pentru cele publicate în rubrica aceasta, redacțiua nu primește rîspunderea).

Mulțumită publică.

În numele comitetului arangiator, subscriul imi țin de plăcută datorința a-mi exprima și pe această cale sincerile mele mulțumiri tuturor binevoitorilor domni, cari au binevoit a suprasolvi cu ocaziunea concertului dat în Romos la 12/24 Ianuarie 1897, și anume:

Dubleș Nicolae, notar în Romos 1 fl. 10 cr., Szász Pál, notar com. în Vaidei 90 cr., Petru Truca, notar în Romoșel 70 cr., Antoniu Popp, comerciant în Romos 60 cr., Basarabă Vasile, inv. în Brăznic 40 cr., Nicolau Mihailă, inv. în Romoșel 40 cr., Iosif Popovicu, preot gr.-cat. în Vaidei 40 cr., Dumitru Mosora, inv. în Vaidei, Bogdănesc George, proprietar în Romos, Ioan Safta, inv. în Luncoiu-de-jos, Avram Dubleș, inv. în Romoșel, Butyka Dénes, comerciant în Romos, Dubleș George, jurist, Cosma Valeriu, inv. în Geoagi, Ioan Mihailă, jude în Romoșel, Fleser Ioan, inv. în Romos, Troia Petru, comerc. în Romos, și Teodor Tichil, com. în Romoșel, toți câte 20 de cr.

Venitul brut al acestei petreceri a fost 34 fl. 50 cr., din care detragînduse speșele, a rămas un venit curat de 17 fl. 25 cr.

Nu pot trece cu vederea a nu-mi exprima mulțumirile mele și dlui Butyka Dénes, co-

merciant în Romos, care a contribuit cu mai multe covoaie, precum și cu lucrul propriu la facerea binei, precum și judelei, asemenea din Romos, care a contribuit respective a dat scândurile de lipsă pentru bină.

Romos, la 15/27 Ianuarie 1897.

Ioan Fleșeriu
invătător.

Mulțumită publică.

În 16 Ianuarie st. n. 1897, tinerimea română din loc a arangiat o reprezentație teatrală împreună cu joc, al cărei venit curat a fost destinat pentru fondul »Reuniunii femeilor rom. din opidul Hunedoara«.

Prin aceasta venim a vesti pe on. public interesat că venitul brut a fost 162 fl. 20 cr., speșele 84 fl. 97 cr., venitul curat 77 fl. 23 cr., care sumă s'a predat la cassa numitei reuniuni.

Suprasolviri benevole au incurs dela următorii:

Dna Riebel din Orăștioara 30 cr., Petru Șerban din Deva, 80 cr., Dr. Jucho Ferencz 2 fl., Nicolae Muntean sen. 80 cr., Nicolae Stoichiția 80 cr., Czintey Albert 30 cr., Frischolcz Árpád 50 cr., Nicolae Dima 1 fl. 80 cr., Michail Rimbaș jun 80., Szimeon Chirca 30 cr., Hohn Jozsef 30 cr., Buda Béla 80 cr., Cuș Petru 80 cr., Dr. Absolon Feier 50 cr., Rudolf Murășan 1 fl. 20 cr., Eremie Muntean, not. 30 cr., Dr. Büchler Mor 30 cr., Krisztian Rudolf 20 cr., Klein Lipot 20 cr., George Dănilă, primar 1 fl. 80 cr., Sochander György 30 cr., Nicolae Boldiu 30 cr., Alexandru Dima a E. 80 cr., Petrovich Ferencz 1 fl. 30 cr., Benedikty Jozsef 1 fl. 20 cr., Toth Ede 80 cr., Balint Áron 30 cr., Szálasz Ferencz 30 cr., Junga István 30 cr., Teofil Tulea 1 fl. 30 cr., A. Hățiegan 20 cr., Nicolae Muntean jun. 30 cr., Simeon Păcurariu 80 cr., Petru Moisiu 80 cr., Kelfer Nandor 80 cr., Dima Sandor jun. 80 cr., Baucholcz K. 20 cr., Klein Adolf 1 fl. 20 cr., Iakab Filip 1 fl. 20 cr., Czuckerberger Mano 1 fl. 50 cr., Schmit Ferencz 80 cr., Hersch Gergely 80 cr., Jeszkely István 30 cr., Hacker Marton 80 cr., toți din Hunedoara.

Primească stimații suprasolvitori călduroase mulțumite.

Hunedoara, Ian. 1897.

Comitetul arangiator.

Pentru redacție responsabil: Ioachim Muntean.

55 szám bvghtó.

1897

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósi végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a körösbányai kir. járásbírószág 1895. évi 741. számú végzése következtében Candrea Gerasim ügyvéd által képviselt a rudai 12. apostol bányá társulat javára Jude Mihaila és társa ellen 242 fnt 30 kr. s jár. erejéig 1895. évi okt. hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 380 fnt-ra becsült egy pár ökr és takarmányból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kbányai kir. jbiróság 41—1897 sz. végzése folytán 242 fnt 30 kr. tőkekövetelés, ennek 1894. évi VI. hó 30. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 35 fnt 12 kiban bírólilag már megállapított költségek erejéig Czebén a Jude Mihaila és Indres luon házánál leendő eszközlésére 1897. évi február hó 23-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Körösbányán, 1897. évi február hó 5-ik napján.

182 1—1

Csues Gyula
kir. bir. végr.

Se caută 181 1—2

o îngrijitoare (menageră)

din o casă bună, etatea să fie circa 40 ani. Are să îngrijească de 4 copii, a căror etate e dela 8 ani în sus. Menagera va avea lângă sine de ajutor încă alte două servitoare.

Se recere ca pe lângă limba română să cunoască și cea germană.

Preferate vor fi cele de naționalitate română.

A se adresa la:

Vasile N. Bidu,

comerciant în Orăștie (Szászváros) și Brașov.

„CORVINEANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Corvineana“, societate pe acții, se invită în virtutea §-lui 19 din statute la

I-ma adunare generală ordinară

care se va ținea în Hunedoara la 28 Februarie st. n. a. c. la 2 ore d. a. în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sînt:

1. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii peste tot și despre rezultatul I-lui an de gestiune (1 Oct.—31 Dec. 1896).
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Deciderea asupra împărțirii profitului curat.
4. Alegerea unui membru în direcțiune devenind un loc vacant.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un period de trei ani.
6. Eventuale propuneri, ivite în cadrul §-lui 28 din statute.
7. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Domnii acționari, cari în sensul §-lui 20 din statutele societății voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sînt rugați a-și depune acțiunile și eventualele dovezi de plenipotență cel mult până în 27 Februarie st. n. a. c. la cassa institutului.

Hunedoara, la 20 Ianuarie 1897.

Direcțiunea institutului.

„MINERVA“ instituit tipografic în Orăștie.

ZSELEZNY ERNŐ
FLORAR ÎN DEVA.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public iubitor de flori și plante naturale, că am deschis un

STABILIMENT
DE
FLORI ȘI PLANTE NATURALE ȘI ARTIFICIALE.

Primesc și efectuesc tot felul de comande în timpul cel mai scurt, și anume BUCHETE DE MÂNĂ, de BALURI, de CUNUNIE etc., cu prețul dela 1 fl. 50 cr. până la 70 fl. etc. BUCHETE DE PIEPT dela 30 cr. până la 7 fl. Tot felul de CUNUNI FUNEBRE dela prețul de fl. 1.50 în sus.

Totodată îmi recomand și florăria mea de PLANTE EXOTICE și de FLORI NATURALE în revare, **cu prețurile cele mai moderate.**

Comandele din afară se efectuesc la moment cu rețoarcerea poștei.

Vinars curat de drojde.

Spre binevoitoare luare aminte!

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința on. public din loc și jur, că pentru a putea corăspunde onorațiilor oaspeții, cari binevoesc a mă cerceta, am arangiat o chilie cât se poate de bine, și care stă la dispoziția onorațiilor oaspeții în toată bunăvremea.

Tot aici întrețin și ceva băcănie, și anume: ZĂHAR, UREZ, PETROLEU, LUMINI DE SĂU, CEARĂ și STEARIN, etc. etc. etc., precum și BUMBAC și AȚĂ DE ȚESUT în comisiune, toate cu

PREȚURI FOARTE MODERATE!

Rog îndeosebi pe domnii preoți și cărturari de prin comune, ca să îndemne oamenii a cumpăra mai bine dela un Român, decât dela jidani sau alți străini, căci îi asigur că mai bună și mai ieftină marfă vor căpăta.

Sperând că onoratul public îmi va oferi spriginul seu

Semnez cu distinsă stimă

A. CRISTEA
Orăștie (Strada Berului Nr. 1.)

173 2—3

Vin veritabil de pe Murăș și Monerău

Rachiu de prune de cel mai vechiu

Active.

	fl.	cr.
Escompt	74458	—
Cassa	2338	65
Impr. pe olig.	6319	—
Mobilier	fl. 692.55	
după amortisare de 10%	fl. 69.25	623 30
Interese transit. restante	46	94
	83785	89

Contul bilanțului

Passive.

	fl.	cr.
Capital social	35000	—
Depuneri spre fruct.	31311	55
Pro Diversi	546	61
Reescompt	9820	04
Fondul de rezervă	320	17
Interese transit. anticip.	932	37
„Albina“	259	56
Profit curat	5595	59
	83785	89

Esșite.

	fl.	cr.
Interese de depuneri	1655	66
Amort. de mobilier	69	25
Competința de timbru	118	27
Remunerații	10	—
Salare	483	50
Porto	49	24
Chirie	302	50
Interese de reescomt	439	95
Scopuri culturale și filantropice	6	—
Dare după depuneri	165	56
Profit curat	5595	59
	8895	52

Profit și perderi

Întrate.

	fl.	cr.
Interese de escompt	6498	59
Interese de obligații	1121	26
Provisiune	815	80
Spese de fondare	96	24
Interese după acții	46	36
Interese de depuneri proprii	317	27
	8895	52

Hunedoara, la 31 Decemvrie 1896.

George Oprea m. p.,
director executiv.

Nicolae Muntean m. p.,
cassar.

T. Tulea m. p.,
I. comptabil.

Nicolau Macrea m. p.,
II. comptabil.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină.

Hunedoara, 21 Ianuarie 1897.

Nicolau Lupu m. p.

Otto Popovits m. p.

Eduard Tóth m. p.

Membrii în comisiunea de supraveghiere.

178 1—1

Pentru tipar responsabil: Petru P. Barițiu.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: **fl. 300.000**. Fond de rezervă **fl. 100.000**.
Depuneri **fl. 1.000.000**. Circulația anuală **fl. 15.000.000**.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește **5%** interese fără privire la termenul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la **fl. 1000** se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abzicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

165 3—

Direcțiunea institutului.

Haine de călușeri!

Subscrisul negustor din Orăștie am onoarea a recomanda depositul meu de

Haine de călușeri,

pe cari le vând, le dau în folosință, ori, la cerere le fac anume!

Atrag totodată binevoitoarea luare aminte asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de *marfă de manufactură* pentru trebuințele de casă, adusă proaspătă din atelierelor cele mai bune:

Flanele, calitățile cele mai bune; **Cârpe de pâr fine** și trainice; **Cârpe de lână moale** (de Harras); **Pânză** de tot soiul și tare; **Bumbac de bătut** și **Ață de urzit**, aduse din cele mai bune fabrici; **Arniciuri de cusut și de urzit**, în toate fețele; **Ciorapi**; **Brêuri**; **Șerpere** cusute cu flori și fir; etc.

148 10—12

Ion Lăzăroi, negustor în Orăștie (Szászváros)

„HONDOLÉANA“

însoțire de anticipație și credit în Hondol.

Convocare.

P. T. membri ai însoțirii de anticipație și credit „Hondoleana“ din Hondol se invită conform §§-lor 19 și 20 ai statutelor însoțirii la

Adunare generală ordinară,

care se va ține în Hondol, *Duminecă la 14 Martie st. n. 1897, la 2 ore după amiază* în localul însoțirii.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii despre cursul afacerilor dela deschiderea însoțirii până la finea anului 1896.
2. Bilanțul.
3. Raportul comitetului de supraveghiere asupra bilanțului, a împărțirii venitului curat și darea absolutului.
4. Împărțirea venitului curat: fixarea dividendei pentru anul expirat, a marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere și fixarea remunerațiunii funcționarilor.
5. Alegerea unui membru în direcțiune (§. 32).
6. Alegerea membrilor comit. de supraveghiere (§. 54).
7. Eventuale propuneri între marginile statutelor.
8. Exmiterea alor 3 membri pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.

În lipsa membrilor recerți — de peste 1/2 din voturile totale — adunarea generală se va ține în înțelesul §-lui 21 din statute la *23 Martie c. tot la timpul și localul indicat.*

Din ședința direcțiunii însoțirii «Hondoleana», ținută în Hondol la 31 Ianuarie n. 1897.

Direcțiunea.

CONTUL BILANȚULUI

ACTIVE.	pe anul 1895/6.		PASIVE.		
	cor.	bani		cor.	bani
Cassa în număr	1154	63	Părți fundamentale încasate	19978	—
Cambii escomptate	26110	—	Contul depunerilor și intereselor capitalizate	4685	33
Contul mobilierului cor. 386.06			Profit curat	3262	58
după deteriorare de 5% « 19.30	366	76			
Spese restituibile	294	52			
	27925	91		27925	91

CONTUL PROFITULUI ȘI PERDERILOR

EȘITE.	pe anul 1895/6.		VENITE.		
	cor.	bani		cor.	bani
1. Contul intereselor la depuneri	193	46	1. Interese de escompt	2183	55
2. Contul diverselor spese	1078	74	2. Provisiuni	502	84
3. Chiria	159	14	3. Contul diverselor accidente	596	83
4. Deteriorare la mobilier 5%	19	30	4. Contul taxelor de înscriere	1430	—
5. Profit curat	3262	58			
	4713	22		4713	22

Hondol, 31 Decembrie 1896.

Petru A. Mihuş m. p., Alimpiu Oprea m. p., Sabin I. Piso m. p., Petru Gabor m. p.
director. v.-director. cassar. controlor.

Bilanțul prezent confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare, s'a aflat în ordine și exact.

Hondol, 2 Februarie 1897.

Alexandru Vlad m. p., Ilie Piso m. p., Nicolau Bodrean m. p.
180 1—1

Beuturi curate!

Subscrisul îmi iau voe a atrage luarea aminte a onorabilului public asupra *depositului meu de beuturi*, și anume:

Vin, vechiu și nou, de cea mai bună calitate, producție din viile din jur, absolut nefalsificat! precum și

Rachiu, curat de prune, de calitate aleasă!

Prețuri moderate!

Orăștie, Februarie 1897.

159 3—6

Ioan Andreescu.

PRIMA FLORĂRIE ÎN ORĂȘTIE

FLORI.

Am onoarea a aduce la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie un

Stabiliment de flori

și sunt în poziție să servesc în ori-ce vreme cu **ori-și-ce fel de flori!**

Fac totodată cunoscut, că primesc și efectuează *îndată* comande de **buchete de nuntă, buchete de pept, buchete-mackart, cununi naturale și artificiale pentru morminte**

etc. cu cele mai moderate prețuri.

Comandele din afară se efectuează *îndată* și se garantează pentru sosirea lor în stare bună.

Elisa Hedwig

88

florăreasă.

17—26

BUCHETE DE NUNTĂ

„CRIȘANA“

societate de economii și credit în Brad.

Convocare.

Membrii societății de economii și credit „Crișana” sînt invitați la a

VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 21 Martie st. n. a. c. la 2 ore p. m. în localitatea societății în Brad.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenți.
3. Constatarea prescrierilor din §§. 50 și 76.
4. Raportul direcțiunii și al comisiunii de supraveghiere pro 1896.
5. Decidere asupra compturilor anuale și a distribuirii profitului curat.
6. Salariile oficialilor pe periodul 1897—1899.
7. Fixarea marcelor de prezență pe periodul 1897—1899.
8. Alegerea directorului, vice-directorului și a oficialilor pe un nou period de 3 ani.
9. Alegerea alor doi bărbați de încredere și doi secretari pe un an.
10. Alegerea alor 11 membri în consiliul administrativ pe 3 ani.
11. Alegerea comisiunii de supraveghiere.

În lipsa membrilor receruți de peste jumătate din părțile fundamentale, adunarea în sensul §-lui 51 se va ține în 28 Martie st. n. la locul și timpul indicat.

Membrii pot lua parte în persoană sau prin plenipotențiații lor în sensul §-lui 52 din statute.

Numărul membrilor înscrși cu 31 Decembrie 1896 a fost 116 cu 452 părți fundamentale à 50 fl. = 22.600 fl.

Brad, la 31 Ianuarie 1897.

Vasilie Damian m. p.,
director.

Dr. Ioan Radu m. p.,
secretar.

Contul Bilanțului.

ACTIVE.

	fl.	cr.
Casa în număr	8.200	54
Cambii escomptate	160.601	16
Împrumuturi pe obligațiuni	35.719	57
Împrumut hipotecar	9.483	40
Mobilier	360 fl. 49 cr.	
după amortisare de 10% 36 fl. 05 cr.	324	44
Interese de reescompt anticipate	216	75
Interese restante	890	39
Anticipațiuni	200	—
	215.636	25

PASIVE.

	fl.	cr.
Capital social	22.600	—
Depuneri spre fructificare	153.974	16
Cambii reescomptate	15.000	—
Dividende neridicate	156	—
Fondul de rezervă	10.253	13
Interese anticipate	4.254	20
Profit curat	9.398	76
	215.636	25

Contul profitului și al perderilor.

EȘITE.

	fl.	cr.
Interese de depuneri	7.400	25
Interese de reescompt	842	13
Salarii	2.300	—
Chirie	200	—
Competințe de timbre	56	45
Spese diverse	350	26
Marce de prezență	441	—
Amortisațiune de mobilier	36	05
Contribuțiune erarială	776 fl. 74 cr.	
Contribuțiune comunală	237 fl. 91 cr.	
Contrib. de 10% la dep.	739 fl. 23 cr.	88
Profit curat	9.398	76
	22.778	78

ÎNTRATE.

	fl.	cr.
Interese	14.733	05
Provisiuni	3.623	50
Diverse	4.389	23
Taxe de înscriere	33	—
	22.778	78

Brad, la 31 Decembrie 1896.

Vasilie Damian m. p.,
director.

Ioan Rusu m. p.,
cassar.

Stefan Albu m. p.,
controlor.

Petru Rimbaș m. p.,
comptabil.

Subsemnata comisiune de supraveghiere am examinat contul profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am găsit în consonanță și exacte.

Brad, la 31 Ianuarie 1897.

Petru Gilgor m. p.

Simeon Băcillă m. p.

Teodor Pop m. p.

179 1—1

„FAGETANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII SOCIETATE PE ACȚIUNI

în Facset (Banat)

acoardă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capitalizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

128 16—16

Direcțiunea.

Țesătorie de casă!

Subscrisul aduc la cunoștința publică, că am deschis în Orăștie o țesătorie de casă,

sub conducerea unui măiestru specialist în ale țesutului. Țesătoria e provăzută cu mai multe rezboae de mână și mașini, și pregătește tot soiul de țesături de casă, precum: perdele, pânzături, de tot felul, ștergare etc. lucrute din materialul cel mai bun, solid și ieftin.

La dorință primesc a țese ori-ce fel de țesătură din materialul de țesut dat de însuși comandatorul, pe lângă prețuri convenabile, și după mustre.

În sfârșit recomand prăvălia mea bine asortată cu stoffe de haine pentru dame și bărbați; albituri și pânzării de albituri, apoi articli de modă: palării de dame și domni, umbrele, ghete etc.

158 4—6

F. F. Widmann,
comerciant, Orăștie (Szászváros).

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

Fondat 1885.

institut de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Fonduri proprii ale societății: 681.235 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- a) depuneri cu anunț de 30 zile, cu 5%;
- b) depuneri cu anunț de 90 zile, cu 5½%;
- c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere, cu 6%.

Permițând starea casei, depuneri până la 1000 coroane se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulametul special pentru depuneri, la cerere se trimite gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se solvesc fără întârziere.

166 2—

Direcțiunea.

Starea depunerilor peste 1.400.000 Coroane.

Starea depunerilor peste 1.400.000 Coroane.